

УДК 351.86:001.895(477)

DOI <https://doi.org/10.32782/2312-1815/2025-22-19>

Оксана Липчук

ORCID ID: 0000-0002-1880-6761

Тетяна Рожко

ORCID ID: 0009-0008-0318-9335

ДЕРЖАВНА ГУМАНІТАРНА ПОЛІТИКА ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗМІЦНЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

У статті розкрито гуманітарну складову модернізаційних процесів, зокрема формування людського капіталу, розвиток освіти й науки, підвищення культурної спроможності, зміцнення інформаційної безпеки. Визначено роль гуманітарної політики у запобіганні зовнішнім загрозам і протидії дезінформації. Особливу увагу приділено питанням розвитку інноваційної екосистеми, міжнародної співпраці та психологічної підтримки населення. Обґрунтовано, що гуманітарна політика є необхідною умовою зміцнення національної безпеки та забезпечення цивілізаційного вибору України на шляху євроінтеграції. Аспекти гуманітарного спрямування модернізації, коли йдеться про гарантування національної безпеки України, набувають надзвичайної ваги у світлі російсько-української війни та повномасштабного вторгнення з боку росії. Зустрічні виклики, які спричинені військовими діями рф, вимагають не лише нарощування потужностей технічного та військового характеру для держави, але й проведення ґрунтовних змін у царині гуманітарної діяльності. Ці зміни мають бути спрямовані на укріплення життєздатності громади та формування національної самосвідомості. Формування й удосконалення гуманітарних установ, політика у сфері інформації, система освіти, культурна сфера й інші подібні складові є фундаментальними чинниками модернізаційного процесу. Вони слугують запорукою стратегічної незламності як держави, так і суспільства перед лицем загроз, що походять як ззовні, так і зсередини.

Ключові слова: гуманітарна політика, модернізація, національна безпека, людський капітал, культура, інформаційна безпека.

Вступ. Гуманітарна сфера виступає ключовою складовою розвитку держави, забезпечуючи формування ціннісних орієнтирів, національної ідентичності та внутрішньої єдності суспільства. В умовах повномасштабної агресії російської федерації проти України гуманітарна політика набуває стратегічного значення, оскільки саме вона впливає на здатність громадянського суспільства до опору, підтримку боєздатності населення, зміцнення психологічної стійкості та запобігання деструктивним впливам. Одним із пріоритетних напрямів державної політики визначено розвиток людського капіталу. Він охоплює модернізацію системи освіти й науки, гарантування рівного доступу до культурних і соціальних ресурсів, формування патріотичного виховання та критичного мислення. Саме людський капітал є основою військової, економічної, інформаційної та технологічної спроможності України.

Мета та завдання статті. Метою статті є обґрунтування стратегічної ролі державної гуманітарної політики як ключового інструменту зміцнення національної безпеки України та забезпечення стійкості суспільства в умовах модернізаційних процесів і протидії гібридним загрозам російської федерації. Відповідно до мети, сформовані такі **завдання** дослідження: проаналізувати гуманітарну складову модернізації в системі національної безпеки

© О. Липчук, Т. Рожко, 2025

Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0

України, визначити роль людського капіталу, освіти та науки для посилення оборонного потенціалу держави, розкрити механізми інформаційної безпеки та протидії ворожій пропаганді, охарактеризувати культурну політику як фактор збереження ідентичності та консолідації нації, з'ясувати значення міжнародної співпраці та євроінтеграції для гуманітарної стійкості України.

Методи. Під час аналізу гуманітарної складової модернізаційних процесів та її впливу на зміцнення національної безпеки використовувались такі загальнонаукові методи, як метод аналізу, метод синтезу, а також системний метод, структурно-функціональний метод та інституційний метод.

Результати обговорень. Державна гуманітарна політика в Україні є стратегічним інструментом зміцнення національної безпеки та забезпечення стійкості суспільства в умовах гібридних і воєнних викликів. Вона виконує важливу інтеграційну функцію, об'єднуючи освітні, наукові, культурні та інформаційні процеси для формування спроможної політичної нації та протидії зовнішнім загрозам. В умовах війни гуманітарна сфера відіграє ключову роль у захисті інформаційного простору від ворожої пропаганди, розвитку людського капіталу як основи обороноздатності та забезпеченні цивілізаційної суб'єктності держави. Державна гуманітарна політика виступає ефективним механізмом протидії деструктивним впливам, утвердження національних цінностей та мови, а також слугує фундаментом для повоєнного відновлення та реалізації європейського вибору України.

Проблематика гуманітарної модернізації як чинника безпеки держави перебуває у центрі уваги наукової спільноти. Значення знань та інновацій у розвитку суспільства розкрито у фундаментальних роботах М. Кастельса, Д. Белла, П. Друкера, Ф. Фукуями, А. Гідденса. Виклики, що постають перед українською освітою і наукою, та шляхи їх подолання стали предметом досліджень вітчизняних учених: В. Гейця, В. Кременя, В. Лугового, К. Бортняка, Д. Смеринського, Є. Головахи, Г. Ситника, В. Даценка.

Сучасні гібридні загрози обумовлюють потребу у посиленні інформаційної безпеки. Російська федерація застосовує інструменти пропаганди, фальсифікації історії, маніпулювання фактами та психологічного тиску з метою дестабілізації українського суспільства. У цьому контексті важливим завданням є розвиток медіаграмотності, протидія дезінформації та захист національного інформаційного простору.

Не менш значущою є культурна складова гуманітарної політики. Культурний фронт став важливою частиною загальнонаціонального спротиву, сприяючи консолідації суспільства, утвердженню української мови та традицій, зміцненню історичної пам'яті.

Таким чином, гуманітарні аспекти модернізації відіграють значну роль у забезпеченні національної безпеки України, формуванні спроможного, стійкого та згуртованого суспільства. У статті здійснено аналіз ключових напрямів гуманітарної політики, її ролі в зміцненні державної стійкості та забезпеченні цивілізаційного вибору України.

У сучасних умовах глобальних трансформацій гуманітарний вимір державної політики дедалі більше розглядається як ключовий елемент забезпечення стійкості політичної системи та суспільства загалом [1 с. 45]. Для України, яка перебуває в умовах повномасштабної війни та системного зовнішнього тиску, гуманітарна модернізація набуває не лише соціального, а й безпекового значення [5, ст. 3].

Гуманітарна політика в цьому контексті виконує функцію інтеграційного механізму, що поєднує культурні, освітні, інформаційні та наукові процеси в єдину систему національного розвитку [3, с. 12]. Саме через гуманітарну сферу формується ціннісна основа політичної нації, здатної до консолідації та спротиву гібридним загрозам [4, с. 18].

Гуманітарна безпека є важливим елементом системи національної безпеки України, оскільки вона охоплює захист прав і свобод людини, збереження культурної спадщини,

забезпечення гармонійного розвитку суспільства та зміцнення національної єдності. У концептуальному вимірі гуманітарна безпека передбачає створення умов для формування суспільства, здатного протидіяти зовнішнім загрозам і викликам, зберігаючи власні цінності, ідентичність та державний суверенітет.

Державна гуманітарна політика в Україні спрямована на створення сприятливого середовища для розвитку людського капіталу, підвищення рівня освіти, доступу до культурних і соціальних послуг, зміцнення інформаційної стійкості. Важливою складовою гуманітарної безпеки є підтримка мови, що виступає ключовим маркером національної ідентичності. Українська мова забезпечує єдність політичної нації та є фундаментом комунікації в державі.

У структурі національної безпеки гуманітарна безпека виконує функцію довготривалої стабілізації суспільних процесів, оскільки впливає на світоглядні орієнтації громадян, рівень довіри до держави та здатність суспільства до самоорганізації [2, с. 88]. Недостатня увага до гуманітарної складової створює передумови для внутрішніх конфліктів, соціальної фрагментації та посилення впливу зовнішніх акторів [1, с. 112].

У цьому контексті особливого значення набуває формування інклюзивної гуманітарної політики, яка забезпечує рівний доступ громадян до освіти, культури та інформації незалежно від регіону проживання чи соціального статусу [6, с. 14].

Умови війни показали, що гуманітарна складова є не менш важливою, ніж військова. Підтримка психологічного здоров'я населення, інформаційна захищеність, доступ до освіти й культурних ресурсів стали важливими факторами національної стійкості. Пріоритетом є забезпечення рівного доступу до гуманітарних послуг на тимчасово окупованих і звільнених територіях, що є одним із напрямів реінтеграційної політики держави. Окремої уваги потребує взаємозв'язок гуманітарної безпеки з соціальною стабільністю та довірою до державних інституцій. У кризових умовах саме гуманітарна політика здатна мінімізувати соціальну напругу, запобігти радикалізації суспільних настроїв і створити умови для консолідації громадян навколо національних цінностей [1, с. 156]. Формування відчуття справедливості, рівності можливостей і захищеності людини виступає базовим чинником збереження внутрішньої стійкості держави [2, с. 134].

Гуманітарна безпека також включає забезпечення соціальних прав, доступ до освіти, культури, охорони здоров'я, що безпосередньо впливає на якість людського капіталу. Втрата або зниження цих показників створює довгострокові загрози для національної безпеки, оскільки послаблює потенціал розвитку та відновлення країни. Саме тому гуманітарний вимір має розглядатися не як допоміжний, а як стратегічний компонент безпекової політики держави [5, ст. 10].

Таким чином, гуманітарна безпека є не лише елементом соціального розвитку, а й основою національного суверенітету, що дозволяє державі протистояти зовнішнім впливам та забезпечувати стабільність суспільства.

Інформаційна війна стала однією з основних складових сучасних конфліктів. Російська федерація активно використовує інструменти пропаганди, маніпуляції громадською думкою, поширення фейків, психологічного тиску та кіберзагроз з метою дестабілізації ситуації в Україні. Тому інформаційна політика є важливим напрямом гуманітарної модернізації, що напряму пов'язаний із національною безпекою.

Україна системно розвиває механізми протидії інформаційній агресії через: захист державних комунікацій; розвиток українських ЗМІ та цифрового контенту; просування української мови в медіапросторі; впровадження освітніх програм з медіаграмотності.

Особливо важливою є діяльність Центру протидії дезінформації, створеного при РНБО України, а також взаємодія державних інституцій зі світовими ІТ-компаніями для блокування ворожої пропаганди в соціальних мережах. Варто зазначити, що інформаційна безпека тісно

пов'язана з рівнем довіри громадян до національних джерел інформації. У разі домінування альтернативних або ворожих наративів відбувається викривлення суспільного сприйняття реальності, що може призводити до деморалізації, панічних настроїв та зниження підтримки державної політики [4, с. 19]. Тому розвиток власного медіапростору, підтримка незалежної журналістики та посилення відповідальності за поширення дезінформації є важливими елементами гуманітарної модернізації [11, с. 8].

Особливу роль у цьому процесі відіграє медіаосвіта, спрямована на формування критичного мислення, здатності аналізувати інформаційні повідомлення та відрізняти факти від маніпуляцій. У сучасних умовах медіаграмотність стає складовою національної безпеки, адже обізнане суспільство є менш уразливим до гібридних загроз і психологічних операцій [10, с. 5].

Завдяки партнерству з Європейським Союзом та НАТО Україна отримує підтримку в посиленні кіберзахисту, координації стратегічних комунікацій, проведенні інформаційних кампаній, що спрямовані на підвищення обізнаності та морального духу населення.

Інформаційна політика відіграє ключову роль у формуванні довіри до держави, захисті прав громадян, протидії паніці та пропаганді, що дозволяє зміцнювати внутрішню стійкість суспільства в умовах воєнного стану. Інформаційна безпека в умовах війни тісно пов'язана з гуманітарними чинниками, зокрема рівнем медіаграмотності населення та довірою до національних джерел інформації [11, с. 15]. Російська федерація використовує інформаційні операції як інструмент деморалізації населення та підризу легітимності української державності, що вимагає комплексної відповіді з боку гуманітарної політики [4, с. 21].

Важливу роль відіграє співпраця державних органів із громадянським суспільством та освітніми інституціями, які забезпечують поширення критичного мислення й стійкість до дезінформації [7, с. 44].

Культурна політика формує основу самоусвідомлення нації та визначає її здатність зберігати власні духовні надбання й цивілізаційний вибір. [9, с. 32] Російська агресія проти України супроводжується спробами знищення української культури, мови, спадщини, що виявляється у руйнуванні культурних установ, переслідуванні митців, знищенні історичних пам'яток на тимчасово окупованих територіях. Це свідчить про те, що культурний фронт є не менш важливим за військовий.

Державна політика України спрямована на: підтримку розвитку української мови як державної; розширення українського культурного простору; повернення украдених або знищених культурних цінностей; популяризацію історичної правди про боротьбу українського народу; деокупацію гуманітарного простору, зокрема в інформаційній сфері.

Українська мова стала символом спротиву та незламності [3, с. 89]. Вона об'єднує суспільство та запобігає інформаційній та культурній експансії держави-агресора. Особливої уваги потребує розвиток мовної освіти на звільнених територіях і серед внутрішньо переміщених осіб.

Важливою складовою є підтримка культурної дипломатії, яка сприяє формуванню позитивного іміджу України у світі, зміцнює співпрацю з європейськими партнерами та посилює вплив України на міжнародні гуманітарні процеси. У сучасних умовах культурна політика набуває безпекового виміру, оскільки саме через культуру, мову та історичну пам'ять здійснюється формування ціннісних орієнтирів суспільства та національної ідентичності. Культура виступає інструментом символічного спротиву, здатним протидіяти спробам нав'язування чужих історичних наративів і моделей ідентичності [9, с. 74].

Російська федерація у своїй гібридній стратегії системно використовує культурні та історичні маніпуляції з метою делегітимації української державності та підризу суспільної єдності. У цьому контексті захист історичної правди, відновлення національної пам'яті

та підтримка українського культурного продукту набувають стратегічного значення для національної безпеки України [1, с. 180].

Важливу роль відіграє політика деколонізації гуманітарного простору, що передбачає переосмислення радянської та імперської спадщини, утвердження українського історичного наративу та популяризацію національної культури в публічному просторі. Реалізація таких заходів сприяє підвищенню рівня суспільної згуртованості та формуванню стійкого імунітету до зовнішніх інформаційно-культурних впливів [5, ст. 12].

Таким чином, культурна політика виступає не лише складовою гуманітарного розвитку, а й важливим елементом системи національної безпеки, що забезпечує збереження ідентичності, історичної тяглості та ціннісної єдності українського суспільства [9, с. 115].

У цьому контексті провідну роль відіграє міжнародне визнання української культури, мистецтва, літератури, а також розвиток партнерств між науковими й мистецькими спільнотами. У сучасних умовах культурна політика дедалі більше розглядається як інструмент стратегічної безпеки держави, оскільки вона впливає на формування колективної ідентичності, суспільної солідарності та стійкості до зовнішніх впливів. В умовах гібридної війни культура стає простором ідеологічного протиборства, де відбувається зіткнення ціннісних систем, історичних наративів та символічних смислів [4, с. 20].

Російська федерація цілеспрямовано використовує культуру як засіб легітимації агресії, нав'язування імперських наративів і заперечення суб'єктності української держави. Саме тому захист культурного простору України набуває безпекового значення та потребує системної державної політики. Знищення музеїв, бібліотек, театрів і пам'яток історії на тимчасово окупованих територіях є не лише воєнним злочином, а й спробою зруйнувати історичну пам'ять і культурну тяглисть українського народу [8, с. 33].

Важливу роль у збереженні національної ідентичності відіграє політика деколонізації гуманітарного простору, яка передбачає переосмислення історичних подій, демонтаж імперських символів і відновлення українського історичного наративу. Такий підхід сприяє формуванню цілісної національної пам'яті та зменшує вплив зовнішніх маніпулятивних інтерпретацій минулого.

Культурна дипломатія є ще одним важливим інструментом гуманітарної модернізації, що дозволяє Україні презентувати власну ідентичність на міжнародній арені, зміцнювати партнерські відносини та протидіяти дезінформації у глобальному інформаційному просторі. Поширення української культури, мистецтва й літератури за кордоном формує позитивний імідж держави та сприяє міжнародній підтримці України в умовах війни [11, с. 18].

Культурна політика, мова та історична пам'ять виконують не лише ідентифікаційну, а й захисну функцію, забезпечуючи стійкість українського суспільства до зовнішніх загроз і сприяючи збереженню державного суверенітету.

Отже, культура, мова та історична пам'ять є незамінними факторами стійкості українського суспільства, забезпечуючи тяглисть нації й запобігаючи її асиміляції чи знищенню під впливом зовнішніх загроз.

Освіта та наука виступають найважливішими драйверами розвитку сучасної держави, оскільки забезпечують формування інтелектуального потенціалу суспільства, технологічний прогрес та економічну конкурентоспроможність. В умовах війни перед Україною постало завдання не лише зберегти систему освіти та наукові установи, але й забезпечити їх адаптацію до нових викликів, посилити роль у формуванні національної безпеки. Освітня та наукова сфери в умовах воєнного стану виконують не лише навчальну, а й стратегічну функцію, спрямовану на збереження інтелектуального потенціалу держави. Втрата людського капіталу через міграцію чи руйнування освітньої інфраструктури становить довгострокову загрозу національній безпеці України [8, с. 56].

Саме тому державна політика у сфері освіти має поєднувати короткострокові антикризові рішення з довгостроковою стратегією модернізації, орієнтованої на європейські стандарти та інноваційний розвиток.

Серед ключових напрямів гуманітарної модернізації освітньої сфери варто виділити: створення безпечного навчального середовища (укриття, дистанційне та змішане навчання); посилення патріотичного виховання та громадянської освіти; підтримку психологічного здоров'я учасників освітнього процесу; цифровізацію навчання, розвиток ІТ-інфраструктури в школах і університетах; стимулювання наукових досліджень, пов'язаних з обороною та відбудовою країни.

Українські університети активно долучаються до створення інноваційних технологій, зокрема у сфері безпілотних систем, кібербезпеки, медичних рішень, реабілітації військових. Важливою умовою розвитку наукового потенціалу є підтримка міжнародної академічної мобільності, участь у грантових програмах Європейського Союзу, зокрема «Горизонт Європа» та Erasmus+. Наукові дослідження в гуманітарній сфері також мають безпековий вимір, оскільки вони формують ідеологічні, ціннісні та світоглядні орієнтири суспільства. Переосмислення історичних наративів, дослідження національної ідентичності, політичної культури та соціальної стійкості є важливими для протидії зовнішнім інформаційним впливам. Відсутність власного наукового дискурсу створює ризик запозичення чужих ідеологічних моделей, що не відповідають національним інтересам України [9, с. 120].

У цьому контексті підтримка гуманітарних досліджень, інтеграція українських учених у міжнародний академічний простір та розвиток міждисциплінарних підходів сприяють посиленню інтелектуального суверенітету держави. Освіта і наука стають не лише інструментом розвитку, а й чинником довгострокової безпеки та стратегічної автономії України [7, с. 65].

У майбутньому саме освіта та наука відіграватимуть центральну роль у відновленні України, її післявоєнному економічному зростанні та зміцненні технологічного суверенітету. Гуманітарна модернізація у сфері освіти має забезпечити формування покоління, готового до захисту інтересів України та реалізації стратегічного європейського курсу держави.

Міжнародна гуманітарна співпраця є важливою складовою посилення національної безпеки та модернізаційних процесів у державі. Україна продовжує активно розширювати партнерство з країнами ЄС, НАТО та іншими міжнародними організаціями, отримуючи підтримку у сферах освіти, культури, науки, реабілітації та захисту прав людини.

Після початку повномасштабного вторгнення Україна отримує безпрецедентну фінансову, політичну, військову та гуманітарну допомогу від стратегічних партнерів. Програми співпраці охоплюють: розвиток культурної дипломатії; захист культурної спадщини, що опинилася під загрозою знищення; міжнародні освітні програми та академічну мобільність; психологічну підтримку військових і цивільних; допомогу внутрішньо переміщеним особам; проєкти з реінтеграції деокупованих територій.

Європейська інтеграція є не лише політичним вибором України, а й гуманітарною трансформацією, що передбачає впровадження європейських цінностей: демократії, прав людини, плюралізму, культурного різноманіття.

Міжнародна спільнота визнає українців нацією, що захищає не тільки власну свободу, а й безпеку усього європейського простору. Тому гуманітарний фронт України стає частиною глобального спротиву авторитарним режимам та тоталітарним ідеологіям.

Гуманітарні аспекти модернізації є фундаментальним елементом забезпечення національної безпеки України в умовах воєнних і гібридних викликів. Українське суспільство демонструє здатність до консолідації та стійкості, спираючись на власні гуманітарні ресурси: культуру, освіту, науку, інформаційний потенціал, історичну пам'ять та громадянську

ідентичність. Саме вони формують ядро незламності держави, яке протистоїть спробам ворога знищити нашу суб'єктність.

Розвиток людського капіталу та формування освіченого критично мислячого населення є стратегічною умовою не лише стабілізації, а й динамічного зростання країни. Освітня та наукова сфери забезпечують технологічну й інтелектуальну спроможність України, спрямовану на інноваційний розвиток та посилення оборонного потенціалу.

Культурна політика та відновлення історичної справедливості сприяють укріпленню внутрішньої єдності нації, підвищують її психологічну стійкість і протистоять спробам інформаційної та культурної експансії росії. Захист української мови, культурного спадку, підтримка мистецтва й креативних індустрій – це не лише питання культурного розвитку, а й чинник державної безпеки.

Інформаційна сфера стає полем ключового протистояння. Зміцнення медіаграмотності населення, протидія пропаганді та кіберзагрозам, розвиток власного інформаційного простору є важливими механізмами підвищення стійкості суспільства.

Міжнародний гуманітарний вимір модернізації демонструє, що Україна є активним суб'єктом світової політики. Співпраця з ЄС, НАТО, міжнародними організаціями посилює наші можливості у сфері захисту прав людини, відновлення зруйнованих громад, реабілітації постраждалого населення та впровадження європейських стандартів у гуманітарну політику.

Таким чином, гуманітарна модернізація України – це комплексний процес, що поєднує систему цінностей, розвиток інституцій та формування стійкої ідентичності. Вона є невід'ємною складовою повоєнного відновлення, забезпечує поступ України до Європейського Союзу й зміцнює цивілізаційний вибір нашої держави. У період випробувань саме гуманітарний потенціал стає тією силою, що дозволяє Україні вистояти, перемогти та побудувати безпечне й гідне майбутнє.

Література:

1. Андрущенко В. Національна ідея і безпека держави. Київ: Наукова думка. 2020. 288 с.
2. Бебик В. Політична безпека України: сучасні виклики. Київ: КУП НАН України. 2021. 214 с.
3. Гуменюк О. Культурна політика та формування національної ідентичності. Львів: Світ. 2020. 198 с.
4. Дубровський С. Гуманітарна безпека в умовах війни. Політичні студії. 2023. № 4. С. 15–22.
5. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>.
6. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки. Київ: Міністерство освіти і науки України. 2022. 64 с.
7. OECD. Human Capital Development Report. Paris: OECD Publishing. 2023. 112 p.
8. UNESCO. Culture and Security. Paris : UNESCO Press. 2022. 89 p.
9. Yermolenko V. Ukraine's identity and the European future. Kyiv: Ukraine World. 2023. 176 p.
10. EU Strategy for Resilience and Strategic Communication. Brussels: EU Publishing. 2022.
11. Аналітичний огляд інформаційних загроз. Київ: Центр протидії дезінформації. 2023. 22 с.

References:

1. Andrushchenko, V. (2020). *Natsionalna ideia i bezpeka derzhavy* [National idea and state security]. Kyiv: Naukova dumka [in Ukrainian].
2. Bebyk, V. (2021). *Politychna bezpeka Ukrainy: suchasni vyklyky* [Political security of Ukraine: Modern challenges]. Kyiv: KUP NAN Ukraine [in Ukrainian].
3. Humeniuk, O. (2020). *Kulturna polityka ta formuvannia natsionalnoi identychnosti* [Cultural policy and formation of national identity]. Lviv: Svit [in Ukrainian].

4. Dubrovskiy, S. (2023). Humanitarna bezpeka v umovakh viiny [Humanitarian security in wartime conditions]. *Politychni studii*, 4, 15–22 [in Ukrainian].
5. Verkhovna Rada Ukrainy. (2018). *Pro natsionalnu bezpeku Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 21.06.2018 № 2469-VIII* [On National Security of Ukraine: Law of Ukraine dated June 21, 2018 No. 2469-VIII]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19> [in Ukrainian].
6. Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. (2022). *Stratehiia rozvytku vyshchoi osvity v Ukraini na 2022–2032 roky* [Strategy for the development of higher education in Ukraine for 2022–2032]. Kyiv [in Ukrainian].
7. OECD. (2023). *Human Capital Development Report*. Paris: OECD Publishing.
8. UNESCO. (2022). *Culture and Security*. Paris: UNESCO Press.
9. Yermolenko, V. (2023). *Ukraine's identity and the European future*. Kyiv: Ukraine World.
10. European Union. (2022). *EU Strategy for Resilience and Strategic Communication*. Brussels: EU Publishing.
11. Tsentr protydyi dezinformatsii. (2023). *Analitychnyi ohliad informatsiinykh zahroz* [Analytical review of information threats]. Kyiv [in Ukrainian].

Lypchuk Oksana, Rozhko Tetiana. State Humanitarian Policy as an Instrument for Strengthening Ukraine's National Security

The article reveals the humanitarian dimension of modernization processes, in particular the formation of human capital, the development of education and science, the enhancement of cultural capacity, and the strengthening of information security. The role of humanitarian policy in preventing external threats and countering disinformation is determined. Special attention is paid to the development of the innovation ecosystem, international cooperation, and psychological support for the population. It is substantiated that a modernization-oriented humanitarian policy is a necessary condition for strengthening national security and ensuring Ukraine's civilizational choice on the path toward European integration.

Key words: humanitarian policy, modernization, national security, human capital, culture, information security.

Відомості про авторів:

Липчук Оксана – кандидат політичних наук, доцент,
кафедра політичних наук,
Карпатський національний університет імені Василя Стефаника.
Рожко Тетяна – магістр кафедри політичних наук,
Карпатський національний університет імені Василя Стефаника.

Надійшла 26.11.2025
Прийнята 13.12.2025
Опублікована 28.01.2026